LOGA

Landelijk Overleg
Gemeentelijke
Arbeidsvoorwaarden

# Referentiefunctie: boswachter-BOA domein 2

Alternatieve functiebenamingen zijn onder andere: boswachter, gemeentelijk boswachter, toezichthouder natuur en recreatie, handhaver groen, BOA groen.

Functieschaal : 6 – 9

Datum : 25 juni 2026

## Doel van de functie

Het toezien op en handhaven van wet- en regelgeving in gemeentelijke groen-, natuur- en recreatiegebieden, met als doel het beschermen van natuurwaarden, het waarborgen van veiligheid en het reguleren van intensief gebruik van de openbare ruimte.

## Kern van de functie

De boswachter-BOA domein 2 combineert toezicht, handhaving en publiekscontact in gemeentelijke groen-, natuur- en recreatiegebieden. De functie richt zich op het aanspreken van bezoekers, het voorkomen en beëindigen van ongewenst gedrag en het beschermen van natuur, dieren en voorzieningen. De werkzaamheden worden grotendeels buiten uitgevoerd, vaak lopend of fietsend. De functie vraagt om zelfstandigheid, fysieke belastbaarheid, voortdurende alertheid en vaardigheid in de-escalerend optreden. De boswachter-BOA moet snel kunnen schakelen tussen gastheerschap, toezicht, handhaving en incidentafhandeling. Afhankelijk van de gemeentelijke context kan het accent sterker liggen op natuurbeheer en publieksvoorlichting of juist vooral op toezicht en handhaving.

## Belangrijkste werkzaamheden

- Toezicht houden in parken, bossen, duinen, recreatiegebieden en stedelijk groen.
- Handhaven van wet- en regelgeving, waaronder APV, natuurwetgeving en gebiedsregels.
- Aanspreken van bezoekers op gedrag, zoals afval, loslopende honden, overlast, wildkamperen, betreden van verboden gebied en verstoring van flora en fauna.
- Optreden bij overtredingen door te waarschuwen, bekeuren, rapporteren of op te schalen.
- Afhandelen van meldingen en incidenten, zoals overlast, vermissingen, vernieling, onveiligheid of verstoring van natuurwaarden.
- Signaleren van schade aan natuur, voorzieningen en openbare ruimte.
- Samenwerken met politie, gemeentelijke handhaving, terreinbeheerders, hulpdiensten, evenementenexploitanten en andere ketenpartners.
- Registreren en rapporteren van incidenten, bevindingen en handhavingsacties.
- Geven van voorlichting en uitleg aan bezoekers over regels, natuurwaarden en verantwoord gebruik van het gebied.

## Context en samenwerking

De boswachter-BOA werkt in een buitenomgeving met een hoge en wisselende gebruiksdruk. Gebieden worden intensief gebruikt door uiteenlopende groepen, zoals recreanten, jongeren, toeristen, sporters, hondenbezitters en dak- en thuislozen. Dit leidt tot een grote variatie aan situaties en gedragingen. Het werk wordt zelfstandig, in koppels of in kleine teams uitgevoerd, afhankelijk van lokale veiligheidsafspraken. Directe ondersteuning is niet altijd onmiddellijk beschikbaar. Er is regelmatig samenwerking met politie, gemeentelijke handhaving, terreinbeheerders,

beveiligingsbedrijven, hulpdiensten en andere gemeentelijke diensten. Het werk kent een duidelijke veiligheidscomponent. De boswachter-BOA kan te maken krijgen met weerstand, verbale agressie, dreiging, filmen door bezoekers en incidenteel fysiek optreden.

### Werk en denkniveau

MBO-3/4 werk- en denkniveau, vaak opleiding bos- en natuurbeheer, in combinatie met BOA-certificering (domein 2). Kennis van relevante wet- en regelgeving (APV, natuurwetgeving) en vaardigheden in communicatie, conflicthantering en handhaving zijn noodzakelijk. Jaarlijks is een fitheidstoets verplicht en, afhankelijk van de functie en locatie, soms ook een RTGB of AZV-toets (Regeling Toetsing Geweldsbeheersing BOA's of Aanhoudings- en Zelfverdedigings-vaardigheden).

### Belastende kenmerken

**1. Werktijden**

Licht verhoogd gezondheidsrisico. De werkzaamheden vinden plaats in wisselende roosters, waarbij inzet in avonden, weekenden en op feestdagen gebruikelijk is vanwege piekbelasting in recreatiegebieden. Er is doorgaans geen sprake van structureel nachtwerk. Wel is er sprake van consignatie in de nacht. De werktijden zijn daarmee onregelmatig, maar niet in die mate dat er sprake is van een sterk verhoogd gezondheidsrisico.
*Bron: interviews met functiehouders en leidinggevenden*

**2. Psychosociale arbeidsbelasting**

Sociaal onveilige werkomgeving: sterk verhoogd gezondheidsrisico. De boswachter-BOA heeft frequent te maken met handhavende contacten met derden. Het aanspreken van bezoekers op gedrag en het optreden bij overtredingen vormen kernonderdelen van de functie. Deze contacten leiden regelmatig tot weerstand, discussie, verbale agressie, intimidatie of dreiging. In drukbezochte gebieden en bij overtredingen, zoals overlast, drugs- en alcoholgebruik, loslopende honden, afval, wildkamperen of betreden van verboden gebied, kan sprake zijn van escalatie. Ook kan de boswachter-BOA worden gefilmd en/of online geplaatst. De medewerker moet daarbij professioneel blijven handelen, de-escalerend optreden en tegelijk de eigen veiligheid en die van collega's bewaken. Fysieke confrontaties komen niet dagelijks voor, maar kunnen zich wel voordoen. De combinatie van handhaving, publieke zichtbaarheid, confrontaties met ongewenst gedrag en het risico op escalatie maakt dat sprake is van een structureel sociaal onveilige werkomgeving.
Incidenteel kan er sprake zijn van emotioneel belastend werk. De boswachter-BOA kan te maken krijgen met vermissingen, ernstige verwardheid, suïcide(pogingen) en/of dag- of thuislozen in schrijdende situaties. Dergelijke situaties komen incidenteel voor en leiden niet tot een sterk verhoogd gezondheidsrisico.
*Bronnen: RI&E, interviews met functiehouders en leidinggevenden*

**3. Cognitieve belasting**

Geen tot licht verhoogd gezondheidsrisico. De functie vraagt om alertheid, oordeelsvorming en het toepassen van wet- en regelgeving in wisselende situaties. De boswachter-BOA moet gedrag beoordelen, risico's inschatten en bepalen of waarschuwen, bekeuren, terugtrekken of opschalen passend is. Hoewel deze cognitieve belasting duidelijk aanwezig is, is geen sprake van permanente waakzaamheid met voortdurend directe gevolgen voor de veiligheid van grote groepen personen. De cognitieve belasting is daarmee functie-inherent, maar leidt op zichzelf niet tot een sterk verhoogd gezondheidsrisico.
*Bron: interviews met functiehouders en leidinggevenden*

**4. Fysieke belasting**
Sterk verhoogd gezondheidsrisico. De boswachter-BOA verricht gedurende een groot deel van de werkdag fysiek actief werk. De werkzaamheden bestaan uit langdurig lopen, staan en fietsen, vaak op onverharde of ongelijkmatige ondergrond, zoals duinen, bospaden, zandvlaktes, gras, modder en in (ondiep) water. Een verzwarende factor is het langdurig dragen van persoonlijke uitrusting, zoals veiligheidsvest, portofoon, bodycam en overige middelen (5-8 kg). Daarnaast kan sprake zijn van werken in ongemakkelijke houdingen, bijvoorbeeld bij het aanspreken van personen in tentjes of op de grond, het betreden van moeilijk toegankelijk gebied of het verplaatsen door ruig terrein. Incidenteel kan fysiek optreden noodzakelijk zijn bij escalaties of geweldsincidenten. De medewerker moet fysiek inzetbaar blijven, ook wanneer fysiek optreden niet dagelijks voorkomt. Door de combinatie van langdurige fysieke activiteit, werken op ongelijk terrein, het dragen van uitrusting en de noodzaak om fysiek handelingsbekwaam te blijven, is sprake van een sterk verhoogd gezondheidsrisico.
*Bron: RI&E, interviews met functiehouders en leidinggevenden*

**5. Omgevingsbelasting**
Sterk verhoogd gezondheidsrisico. De werkzaamheden vinden grotendeels buiten plaats, waardoor sprake is van structurele blootstelling aan weersinvloeden, zoals regen, wind, kou, hitte en zonbelasting. Vooral in warme perioden kan hittebelasting ontstaan door de combinatie van fysieke activiteit, direct zonlicht, open terrein en het dragen van een veiligheidsvest, waardoor warmte moeilijker kan worden afgevoerd. Daarnaast werkt de boswachter-BOA in natuur- en groengebieden waar sprake kan zijn van teken, insecten, allergenen, geaccidenteerde, of gladde ondergrond en beperkte beschutting. Door de duur en frequentie van buitenwerk en de beperkte mogelijkheid om weersinvloeden volledig te vermijden, is sprake van een sterk verhoogd gezondheidsrisico.
*Bron: Functiebeschrijvingen, RI&E, interviews functiehouders en leidinggevenden*

**Conclusie**
Deze functie is als een zwaar beroep aan te merken vanwege sterk verhoogde gezondheidsrisico's op de belastingvelden psychosociale arbeidsbelasting, fysieke belasting en omgevingsbelasting. De zwaarte van de functie wordt vooral bepaald door de combinatie van handhavend optreden in een sociaal onveilige buitenomgeving, langdurig lopen en fietsen, het dragen van uitrusting en structurele blootstelling aan weersomstandigheden.